

باسمه تعالی
وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

دستورالعمل صدور مجوز فعالیت گردشگری کشاورزی و نظارت بر آن

معاونت گردشگری

دفتر همکاری و توافق های ملی گردشگری

۱۳۹۹

مقدمه:

نظر به تغییرات جهانی و لزوم تنوع بخشیدن به حوزه های مختلف گردشگری و با توجه به افزایش گرایش به انواع گردشگری تخصصی و ضرورت ارائه خدمات طبق علائق خاص به گردشگران، و به استناد جزء (۷) بند (ج) ماده (۱) آیین نامه «ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه بندی و نرخ گذاری تأسیسات گردشگری و نظارت بر فعالیت آن ها» مصوبه شماره ۵۱۰۰۱/۷۵۷۹۱ هـ مورخ ۱۳۹۴/۶/۴ هیات محترم وزیران با موضوع «محیطها و پارک های طبیعت- گردی و گردشگری روستایی و عشایری»، این دستورالعمل با هدف بهبود معیشت کشاورزان و توسعه پایدار روستایی، حفظ حقوق و منافع مشروع قانونی فعالان بخش گردشگری کشاورزی و استفاده از ظرفیت آنها در جهت پیشبرد اهداف گردشگری و نظارت بر فعالیت و عملکرد آنها، کاهش بیکاری و افزایش درآمد روستائیان و کاهش نامطلوب آثار زیست محیطی به شرح ذیل مصوب و جهت اجرا ابلاغ می گردد.

ماده ۱: اصطلاحات و مفاهیم:

در دستورالعمل ذیل مفاهیم و اصطلاحات موجود در قالب تعاریف عملیاتی زیر استفاده شده است:

آیین نامه: ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه بندی و نرخ گذاری تأسیسات گردشگری و نظارت بر فعالیت آن ها» مصوب

مورخ ۱۳۹۴/۶/۴

وزارت: وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی – معاونت گردشگری

اداره کل: ادارات کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استانها

گردشگری کشاورزی (Agritourism): گردشگری کشاورزی شامل فعالیت هایی می شود که در آن یک بازدید

کننده در مزرعه و یا دیگر محیطهای کشاورزی با اهداف آموزشی و تفریحی و یا گذران اوقات فراغت انجام می دهد. لذا گردشگری کشاورزی شاخه ای از گردشگری روستایی است که در آن، کارآفرینان کشاورزی و اعضای خانوار آنها، خدماتی را برای فراهم شدن امکان مشارکت عملی و اقناع نیازهای بازدیدکنندگان در محیطهای کشاورزی ارائه می کنند و گردشگران در ازای برخورداری از خدمات مذکور، هزینه ای را به کشاورز و خانوار وی می پردازند.

مرکز گردشگری کشاورزی: عبارتست از واحد تولیدی کشاورزی اعم از مزرعه، باغات، گلخانه، ماکیان، دامپروری،

شیلات، عرصه های تولید در فضای باز و بسته و رویشگاه های طبیعی که با توجه به جاذبه هایی همچون تولید، استفاده

خوراکی، دارویی از محصول و صنایع تبدیلی و فرآوری، امکان بهره‌مندی توسط گردشگران را فراهم می‌نماید. لذا این مراکز شامل محدوده‌هایی با تقاضای هر فرد حقیقی و یا حقوقی جهت ایجاد کسب و کار گردشگری کشاورزی به صورت فعالیتی (تجربه‌گرا و بدون نیاز به سازه ثابت) می‌شود که پس از اخذ مجوزهای لازم از وزارت و با رعایت قوانین و مقررات مربوطه فعالیت می‌نماید.

تشکل حرفه‌ای: تشکل حرفه‌ای و تخصصی که بر اساس دستورالعمل اجرایی تشکل‌های حرفه‌ای موضوع ماده ۲۵ آئین نامه با نظارت وزارت ایجاد شده است.

متقاضی: شخص حقیقی یا حقوقی متقاضی اخذ مجوز فعالیت گردشگری کشاورزی.

کمیته فنی: کمیته فنی گردشگری اداره کل شامل: مدیرکل یا معاون گردشگری (رئیس جلسه) / نماینده واحد حراست - نماینده واحد حقوقی / کارشناس گردشگری / نماینده تشکل حرفه‌ای (در صورت وجود)

سازمان: سازمان جهاد کشاورزی استان

تأسیسات گردشگری: واحدهایی که به قصد انتفاع عمومی پس از اخذ مجوزهای لازم از وزارت و با رعایت قوانین و مقررات مربوط تأسیس یا فعالیت می‌نمایند و مصادیق آن شامل موارد ذکر شده در بند ج ماده یک آئین نامه می‌باشد.
سازه: منظور از سازه، تأسیسات متحرک و غیر ثابت است با قابلیت برچیده شدن که کمترین دخالت و تخریبی در محیط طبیعی داشته و سازه‌ای سبک و با ایمنی کافی باشد.

تبصره ۱: در طرح‌های واقع در محدوده طرح‌های روستاها، احداث سازه‌های ثابت، با رعایت قوانین و مقررات مربوطه مجاز می‌باشد.

تبصره ۲- از مصادیق سازه در این دستورالعمل می‌توان به سازه‌های پیش ساخته متناسب با محیط طبیعی، سایبان، میز و صندلی، تخت استراحتگاهی، چادرهای اقامتی و سازه‌های موقت و بدون فونداسیون و بدون استفاده از مصالح نامتعارف که کمترین مداخله را در زمین دارند، اشاره نمود.

ماده ۲ - موضوع دستورالعمل

صدور مجوز فعالیت برای اشخاص حقیقی و حقوقی که در راستای گردشگری کشاورزی فعالیت می‌کنند یا خواهند کرد و نظارت بر فعالیت و عملکرد آنان.

ماده ۳- شرایط عمومی مورد نیاز برای صدور مجوز فعالیت گردشگری کشاورزی

بند (۱) شرایط عمومی

- رعایت مفاد مرتبط در آیین نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه بندی و نرخ گذاری تأسیسات گردشگری و قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغی الزامی است.
- نکته مهم در طرح های مربوط به گردشگری کشاورزی، توجه به حفظ ظرفیت کشاورزی و ظرفیت برد محل اعطای مجوز بوده و گردشگری به عنوان بخش ارزش افزوده و مکمل در درآمدزایی و ایجاد زمینه های کسب و کار در این مناطق بکار گرفته می شود.

بند (۲) ورودی و دفتر پذیرش

- مراکز گردشگری کشاورزی باید دارای محلی برای پذیرش و راهنمایی مراجعان بوده تا در اوقات مناسب میهمانان در مرکز پذیرفته شوند و به بخش های مختلف راهنمایی شوند.
- مرکز باید نسبت به نصب علائم، نشانه ها و تابلو راهنمای مجموعه در بخش ورودی و بخش های مورد نیاز آن اقدام نماید.

بند (۳) بهداشت و ایمنی

- مجموعه ای جعبه کمک های اولیه می باید در محل اجرای طرح فراهم باشد.
- نکات ضروری و اضطراری را می بایست رعایت نموده و دسترسی نهادهای امدادی به بخش های مختلف مجموعه فراهم باشد.
- مرکز باید دارای وسایل اطفای حریق و راهنمای استفاده از وسایل اطفای حریق باشد.
- رعایت اصول بهداشتی در ارائه خدمات پذیرایی، الزامی است.
- از وسایل و تجهیزات مناسب و استاندارد در ارائه خدمات به گردشگران استفاده شود.
- وسایل استاندارد برقی - نفتی و گازی باید در شرایط ایمنی نصب شده و بطور مرتب حفظ و نگهداری شوند. طبق قانون همه ی اتصالات گازی باید مجوز ایمنی از شرکت گاز دریافت کرده باشند و این مجوز باید به طور مرتب به روزرسانی شود.

- همه‌ی واحدها باید استانداردهای ایمنی را رعایت کنند و کاملاً "مجهز به سیستم آب و فاضلاب(به نحوی که باعث آلودگی زیست محیطی نشوند) و زهکشی باشند.
- پیش بینی های لازم جهت مقابله با بلایای طبیعی در نظر گرفته شود.

ماده ۴- شرایط اختصاصی:

بند ۱) فعالیت و کسب و کارهای گردشگری کشاورزی:

کسب و کارهای گردشگری کشاورزی عموماً فعالیت محور(تجربه گرا) بوده و فعالیت های مشروحه ذیل را شامل می شود:

کسب تجربه و همکاری در امور کشاورزی تولیدی؛ از قبیل میوه چینی، گل چینی، ماهیگیری، هرس درختان، آبیاری	فعالیتی (تجربه گرا و بدون نیاز به سازه)
تماشای امکانات و تجهیزات مزارع(باغات) و مراکز پرورش گونه‌های حیوانی؛ پرند نگر، بازدید از ابزار کاشت محصول	
فعالیت‌های تفریحی؛ از قبیل برگزاری تور پیاده‌روی، تفریح و خورگشت، اسب و کالسکه سواری، بالن سواری بر فراز مزرعه، عکاسی و نقاشی	
ارائه فرآورده‌ها و محصولات کشاورزی و دامی، آشپزی و عرضه غذاهای محلی	
برگزاری دوره‌های آموزشی مرتبط با کشاورزی	
برگزاری جشنواره، رویدادها و همایش‌های مرتبط و موضوعی	

بند ۲) رشته‌های فعالیتی مرتبط با گردشگری کشاورزی:

شامل کلیه رشته‌های کشاورزی و دامپروری با اولویت موارد ذیل:

- گردشگری مزرعه : مزارع محصولات زراعی(شامل گندم، برنج، سبزی و صیفی جات و ...)

- **گردشگری در باغات:** باغ میوه‌های سردسیری و خشک، میوه‌های گرمسیری و نیمه گرمسیری، کشت گیاهان دارویی، معطر و ادویه‌ای، گل و گیاهان زینتی فضای باز، محصولات گلخانه‌ای، قارچ‌های خوراکی و غیره
- **گردشگری به منظور بازدید از شیوه دامداری و دامپروری:** مراکز پرورش و پرواربندی گاو، گوسفند، شترمرغ و ...

- **گردشگری به منظور بازدید از شیوه پرورش ماکیان:** تولید و پرورش جوجه و پرندگان خاص

- **گردشگری در مراکز وابسته کشاورزی و شیلات:** گلخانه‌ها، کارگاه‌ها، سردخانه‌ها و محل نگهداری محصولات کشاورزی

تبصره ۱- با توجه به تنوع فعالیت‌های مرتبط با کشاورزی، در صورت وجود تقاضا مربوط به رسته‌ها و فعالیت‌های جدید، با دریافت مستندات لازم از وزارت جهاد کشاورزی (یا ادارت استانی جهاد کشاورزی)، موضوع در کمیته فنی بررسی و در صورت موافقت، مراتب به متقاضی اعلام شود.

تبصره ۲- در صورتیکه متقاضی پس از دریافت مجوز فعالیت گردشگری کشاورزی، قصد اضافه نمودن فعالیتی جدید در حوزه کشاورزی به مجموعه داشته باشد، باید مجوزهای لازم را قبلاً از جهاد کشاورزی دریافت نماید.

تبصره ۳- متقاضیان مراکز گردشگری کشاورزی که علاقمند به ایجاد سازه‌های اقامتی و پذیرایی ثابت و دائمی هستند، باید مطابق با مفاد آئین نامه اقدام نمایند.

بند ۴- مساحت و نصاب اراضی مورد نیاز

متقاضیان دریافت مجوز فعالیت گردشگری کشاورزی، جهت اجرای طرح می‌بایست مطابق با میزان اراضی مورد نیاز طبق جدول ذیل، درخواست خود را به کمیته فنی استان ارائه نمایند:

عنوان	حداقل مساحت زمین مورد نیاز	تبصره: متقاضیانی که امکان تأمین
بخش زراعت	۱۰۰۰۰ متر مربع	زمین مورد نیاز برای اجرای طرح را
بخش باغبانی	۵۰۰۰ متر مربع	ندارند، برحسب ضرورت و نیاز، به
دامداری و دامپروری	برحسب مجوزی که از جهاد کشاورزی جهت فعالیت دامداری و دامپروری اخذ شده است	تشخیص کمیته فنی، در محورها، مسیرها و مقصدهای گردشگری حائز اهمیت، کمیته فنی می‌تواند در خصوص میزان اراضی مورد نیاز جهت اجرای طرح و صدور موافقت نامه، تصمیم‌گیری نماید.
پرورش ماکیان	برحسب مجوزی که از جهاد کشاورزی جهت پرورش ماکیان اخذ شده است	
سایر فعالیت های تولید و عرضه محصولات کشاورزی	برحسب مجوزی که از جهاد کشاورزی جهت امور مربوطه اخذ شده است	

ماده ۵- مراحل صدور مجوز فعالیت

۱- متقاضی باید به سامانه الکترونیکی صدور مجوز فعالیت وزارت، به آدرس <https://my.mcth.ir> مراجعه کرده

و درخواست خود را ثبت نمایند.

۲- بارگذاری مدارک مورد نیاز تا حداکثر ۷۲ ساعت

۳- بازدید کارشناس و بررسی محل اجرای طرح از ابعاد موقعیت، دسترسی ها، مسائل زیست محیطی و سایر

مسائل فنی

۴- استعلام نظر سازمان جهاد کشاورزی استان و سایر استعلام های قانونی (پس از اعلام موافقت جهاد کشاورزی

و برگزاری کمیته فنی)

- ۵- برگزاری کمیته فنی ظرف یک هفته و اعلام نتیجه تأیید یا عدم تأیید (با ذکر دلایل) به متقاضی
- ۶- پس از اخذ پاسخ مثبت استعلام‌ها، و تأیید تجهیزات توسط کارشناس گردشگری، اداره کل نسبت به صدور مجوز فعالیت اقدام می‌نماید.

ماده ۶ - مدارک مورد نیاز متقاضی

۱. مدارک شناسایی (شناسنامه و کارت ملی)
۲. تصویر کارت پایان خدمت نظام وظیفه یا معافیت از خدمت و یا گواهی اشتغال به تحصیل دانشجویان (معافیت تحصیلی) برای آقایان
۳. تصویر سند مالکیت و سایر مدارک مثبت‌ه یا اجاره نامه رسمی بلند مدت ۵ ساله
۴. خلاصه طرح توجیهی
۵. ارائه اسناد و مدارک مربوط به شرکت و اساسنامه در تقاضاهای اشخاص حقوقی

ماده ۷ - صدور و تمدید مجوز فعالیت گردشگری کشاورزی

پس از انجام مراحل قانونی و تأیید کارشناس گردشگری، در مرحله اول، مجوز فعالیت گردشگری کشاورزی به مدت شش (۶) ماه برای متقاضی صادر می‌شود. بنابراین متقاضی موظف است یک ماه قبل از اتمام پروانه، درخواست کتبی خود را به اداره کل استان تحویل داده و اداره کل نیز طبق ماده ۱۸ شیوه نامه درجه بندی تأسیسات گردشگری مصوب ۱۳۹۴/۶/۴ نسبت به بررسی و تمدید پروانه اقدام نماید.

ماده ۸ - وظایف دارنده مجوز

۱. ارائه خدمات و امکانات مورد نیاز متناسب با مجوز دریافتی و ضوابط و مقررات جاری کشور
۲. انتخاب نام و لوگوی مناسب و تحویل به اداره کل جهت طی نمودن مراحل قانونی و ثبت
۳. نصب تابلو و یا سردرب در مکان مناسب
۴. ارائه گزارش عملکرد در خصوص فعالیت های انجام پذیرفته به اداره کل
۵. برنامه ریزی جهت ارتقاء سطح مهارت در راستای تسهیل و بهبود امور مربوط به گردشگری کشاورزی
۶. کمک و همکاری با وزارتخانه در راستای اجرای صحیح بخشنامه ها و مقررات ابلاغی
۷. همکاری با دستگاه های ذینفع و سایر نهاد دولتی و خصوصی

تبصره ۱ - دارنده مجوز، امکان برگزاری تور در مکانی خارج از محل دریافت مجوز را ندارد و متقاضیان برای این امر می‌بایست طبق قوانین و مقررات مجوز بند ب دفاتر خدمات مسافرتی و گردشگری را اخذ نمایند.

ماده ۹- نظارت بر فعالیت دارندگان مجوز بر عهده اداره کل بوده و در صورت عدم انجام تعهد، نسبت به اقدامات قانونی به شرح ذیل اقدام می نماید:

الف - تذکر کتبی با درج در سوابق واحد با تعیین مهلت جهت رفع نقص

ب- تعلیق موقت از یک تا ۳ ماه

پ - لغو مجوز و انعکاس موضوع به جهاد کشاورزی استان

ماده ۱۰- درجه بندی و نرخ گذاری

۱. طرح های مقاضی دریافت مجوز فعالیت گردشگری کشاورزی بر اساس تجهیزات و امکانات، کیفیت خدمات، ایمنی و بهداشت و رعایت مسائل مرتبط با توسعه پایدار و دسترسی معلولین و جانبازان مطابق با شیوه نامه درجه بندی تأسیسات گردشگری، درجه بندی و نرخ گذاری می شوند.

ماده ۱۱- در صورت شکایت از واحد دارای مجوز، کارشناس گردشگری ضمن پیگیری، موضوع را بررسی و مطابق با ماده ۹ (نه) عمل می نماید.

ماده ۱۲- چنانچه شکل حرفه ای فعالان گردشگری کشاورزی براساس دستورالعمل اجرایی ماده ۲۵ آئین نامه با نظارت وزارتخانه تشکیل شد، اداره کل استان می تواند کلیه امور تصدی در راستای مجوز را در چارچوب ضوابط تعیین شده توسط وزارت به شکل مربوطه واگذاری می گردد.

ماده ۱۳- مرکز فناوری اطلاعات، ارتباطات و تحول اداری وزارت لازم است پشتیبانی لازم جهت ایجاد بستر درخواست و صدور مجوزهای مربوط به دستورالعمل حاضر را بعمل آورد.

ماده ۱۴- این دستورالعمل اجرایی در ۱۴ ماده و ۶ تبصره تهیه و تنظیم شده و از زمان ابلاغ، لازم الاجرا می باشد.

فرایند صدور مجوز فعالیت گردشگری کشاورزی

